

FOMENT

Portaveu oficial en les comarques tarragonines, del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

REUS . . .	Prec. 1'50 al mes
Fora . . .	> 4'50 trimestre
Extranger . . .	> 9'

Número solt 5 céntimes
Anuncis a preus convencionals

ANY VIII.

REUS, dilluns 6 de Janer de 1913

Núm. 5

DEL MONOPOLI DE LES AIGÜES

En Barroso concedeix l'excepció de subasta

Los nostres lectors estan ja enterats per les informacions telegràfiques de la premsa barcelonina y pel telegrama d'*El Noticiero* per nosaltres reproduït, de quell ministre senyor Barroso abans de despedir-se de la cartera de Governació ab motiu de l'última crisi, volgué complaire al diputat per Gandesa senyor Caballé y Goyeneche y als altres diputats republicans (*I*) que l'apoyen en los seus negocis, otorgantli lo privilegi de l'excepció de subasta peral seu projecte de monopolio de les aigües de Reus.

Pero no's podem fer càrreg de la «barabassada» del ministre sense conèixer textualment la R. O. en qüestió, y ara ja la coneixem mercés a haveria publicat «Las Circunstancias», lo qual es digne d'esser notat car no deix de ser un fet extraordinari que dona la mida del talent de la gent que's desgovernen, quell diari possibilista dongui a la publicitat una R. O. rebuda a l'Arcàdia abans d'esser publicada en la «Gaceta de Madrid» y de conéixela los regidors.

De moment, no's podem entretenir a comentar la R. O. del senyor Barroso, perque no tenim temps material per això. Pero si que ho farem en una pròpera edició ab lo deteniment necessari, y fent los honors que's deuen an aquella monstruositat legal o ab apariencies de legalitat.

No obstant, no donem a lo ocorregut més importancia que la que realment té. Per nosaltres no es més que un nou acte polític que posa al descobert tots los vics de l'actual govern reflexats ab fàtic pel senyor Maura al retirarse de la política. Ha pogut més en aquest cas, com en tants altres, les baixes maniobres polítiquestes dels de dalt que la voluntat unànim dels de baix, y lo que es més gran, quell sentit y la lletra de les lleys.

Pero consti que aquesta R. O. no dona ni pod donar cap dret al senyor Caballé y Goyeneche pera imposarnos lo seu projecte; ni obliga ni pod obligar a l'Ajuntament de Reus a celebrar semblant contracte.

Per sobre de totes les Reials ordres hi ha la voluntat del poble.

En aquests planes hem demostrat les grans ilegalitats, los vics de nulitat del Expedient preparatori amassat per la majoria del Ajuntament pera intentar donar una sombra de serietat a lo que fins ara no ha sigut més que una pura comedia.

Després de la publicació de la R. O. aprovar la excepció de la subasta quedan en peu encara totes y cada una de aquelles grans ilegalitats que han de ser lo fracàs del projecte; perque la subasta no es res més que un dels molts requisits de forma que exigeix la legislació administrativa, pero no es, com se vol fer empassar al poble ignorant, requisit quina excepció suposi la aprovació definitiva del contracte.

Lo contracte qui ha de celebrarlo es l'Ajuntament de Reus y no'l govern de Madrid.

Y l'Ajuntament de Reus no'l celebrarà, ho diem ben alt, si no's menca, com fins ara, la cooperació del poble.

FOMENT se ven a Barcelona al kiosco del LICEO Rambla del Centre a Tarragona Kiosk de J. Munté, Rambla S. Joan

L'impost sobre'l consum de l'enllumenat

A fi de quell públic estigué enterat, de les modificacions introduïdes en los nous pressupostos, donem a continuació un extracte de la llei aprovada per abdes Cambres y publicada en la Gaceta de 25 de Desembre últim:

Article tercer.—L'impost que grava lo consum de gas, d'electricitat y carburi de calci, s'ajustarà desde primer de Janer de 1913 a les següents bases.

1.ª S'eximirà del tribut lo consum de gas pera la calefacció, usos domèstics y industrials. La electricitat que's consumi ab igual destí, seguirà exempta. Quan per existir comptadors únic no signi possible separar la quantitat de fluid consumit pera enllumenat y pera calefacció, se consideraran lliures del impost los primers deu metres cúbics.

2.ª Lo tipu de gravamen serà:
a). Pera'l gas y electricitat, 17 per 100.

b). Pera'l carburi de calci, 0'04 per kilogram.

Continuarán en vigor los preceptes relatius an aquest impost de les lleys de 28 de Juny de 1898 y 28 de Mars de 1900, en quant no s'oposin a les bases contingudes en aquest article.

Los tipus del recàrreg municipal no podrán excedir de 12 per 100 de la quota del Tresor en los casos previstos per la primera de les citades disposicions, ni del 30 per 100 en los Municipis a que's refereix la segona.

Maria Barrientos

Per tractarse d'una eminent artista catalana que demà donarà una representació en lo Teatre Apolo de la vinya ciutat de Valls, ont sabem hi acudiran diferents amants de l'art de nostra població, a continuació reproduim un calorós elogi que li dedica un confrare barceloní:

Colossal triomf de Maria Barrientos en la "Lucia"

Ahir la gran artista catalana va cantar la popular ópera d'En Donizetti «Lucia».

En tota la representació se li varen tributar afectuosos y entusiastes aplaudiments, pero en lo famós «rondó» del tercer acte l'ovació adquirí proporcions colossals.

Tota la concorrença en pés l'aplau-dia y l'acclamation y'l teló anava amunt y avall gran nombre de vegades y'l públic incessantment la cridava a la escena per tributarli la més grandiosa mostra d'admiració que s'hagi tributat a cap altra artista en nostra escena lírica.

La execució fou un enfilall de maravilles.

La mare de la Maria Barrientos es natural de Valls y's vallençs sempre han considerat a la María com a compatriota seva. Los triomfs y les ovacions que se li tributen en nostre Teatre Principal han resonat vigorosamente a Valls y esperonats per son orgull patriòtic li han demanat que anés a fer aitals maravelles en aquella ciutat del Camp de Tarragona y li han ofert una importantsima quantitat.

La gran artista, la enamorada de la seva terra, no s'ha fet pregat gens, y's

va dir que si, que hi aniria sense parlarlos res de la quantitat que li havien ofert. Vol donar aqueixa satisfacció als que consideren com un motiu d'orgull y gloria l'esser paisans seus, y dimars vinent, l'endemà dels Reys, anirà a Valls a cantar, tan maravillosament com ho fa, «El Barbé de Sevilla», la hermosa y fresca partitura de Rossini.

Es d'esperar que a Valls hi faran cap, en artístic romiatge, tots los «dilettanti» del Camp de Tarragona a escoltar lo rossinyol català, la nostra més gran artista.

ESPECTACLES

TEATRO FORTUNY

Temporada d'ivern de 1912 a 1913.—

Gran Companyia d'opereta y sarauela, dirigida pel popular primer actor Ricard Güell y'l mestre director y concertador don Julià Vivas.

Funcions pera avuy.—Tarda a dos quarts de 4, «El Golfo de Guinea». A les 5, «Agua, azucarillos y aguardiente» y «La Generala».

Nit.—Última d'abono.—Despedida de la companyia.—La comèdia en 3 actes «Petit Cafè».

A les nou en punt.

SALA REUS

Escallides sessions de cinematografí tots los dijous, dissabtes y dies festius.

KINESAAL DE REUS

Grans sessions de cine pera avuy, prenenthi part l'original número «Maria Nelia» y'l veritable «Don Genaro el Feo», duets còmics, complets nous ab rica presentació.

Magnific programa de pelícolels. Sessions tarda y nit.

Preus y hores de costum.

Informació Local

Notícies que hem rebut per conducte particular ens permeten assegurar que l'estrena de l'obra tràgica «Lo cego Simó», original de nostre estimat amic y colaborador En Francesc Recasens, ha con tituit un gros èxit.

Ja ns'ocuparem detingudament de aquesta estrena; per avuy vagi nostra més efusiva felicitació al jove autor Recasens pel èxit conseguit.

Lo fuster Pere Mante Oriol sofri un dissapte passat una caiguda de la tenuada ont treballava, ocasionantli varies contusions y una ferida al cap.

L'Arcàdia ha fet públic que aprova da en principi per l'Excm. Ajuntament en sessió ordinaria darrerament celebrada la llista d'electors de compromissaris pera la de senadors conforme a lo previngut en l'article 25 de la llei de 8 de Febrer de 1877, queda exposada al públic en la taula d'edictes de les Cases Consistorials fins lo dia 20 inclusiu de aquest mes, als efectes d'examen y reclamació dintre de dit plazo.

Ostres verdes de Marennes (de 1.ª y 2.ª classe) y d'Arcahón

Se serveixen a preus econòmics en l'acreditat Bar de J. SAGALÁ, carrer de Sant Joan.

En la tarda y nit d'avuy se celebrarán al Teatre les següents obres, a les hores que's detallen:

A dos quarts de 4, «El Golfo de Guinea», y a les 5, «Agua, azucarillos y aguardiente» y «La Generala».

A les 9 de la nit, funció de comiat, posantse en escena la preciosa comèdia en 3 actes, «Petit Cafè».

Ha mort a Barcelona lo popular y conegut escriptor català, Eduard Aulés.

En 1870 y anys següents, les obres d'Aulés alcanceren gran èxit. Lo diàleg «Cinc minuts fora del món», fou un major èxit. També'n tingueren «Cap y cu», «Cel rogent», «El Sant Cristo gros», «Vots son trumfos», «Ell» y altres.

En Cuba exercí el càrreg de president de Sala de l'Audiencia.

D. E. P.

Lo ball celebrat anit al Foment Republicà Nacionalista se vegé en extrem concorregut, com totes les festes que organisa aquesta entitat.

Raimunda Farregut * Llevadora * Ha traslladat son domicili de la plassa del Castell, 2, a la de Catalunya, 5, primer, 2.ª.

Aquesta nit se representarà en la re-creativa societat «La Palma» l'interesant melodrama en dos actes, original de don Josep M. Vivancos, «Por la marina española» y l'aplaudida comèdia catalana en un acte, d'En J. Piquet, «Lo Pronunciament».

Acabarà l'espectacle ab l'acostumat ball de reunió en obsequi a les senyores.

En les acostumades sessions de cine y variétats que tindrán lloc avuy al Kursaal de Reus hi treballarà l'original número «Maria Nelia» y'l verdader «D. Genaro el feo», duettistes còmics.

En lo programa de cine hi figuraran pelícolels de gran novetat.

Avuy es esperada a la vinya capital una comissió de l'Escola superior de Arquitectura, de Madrid, que hi va a visitar los monuments històrics.

BORRAS-DENTISTA Mercadal, 13. REUS

En les eleccions verificades ahir al Foment Republicà Nacionalista foren elegits pera ocupar los càrregues de vicepresident, En Pau Borrell; tresorer, En Joan Vallverdú; vocal bibliotecari, En Joaquim Jofré, y secretari, l' Esteve Masagüé.

Durant l'any que ha terminat, entraren en lo jutjat d'Instrucció de Tarragona 130 causes, y en l'Audiencia provincial 726.

Les funcions que ahir se representaren al Teatre Fortuny y les sessions de cine y variétats del Kursaal y Sala Reus, així com les festes celebrades en diferents societats polítiques y recreatives, se vegeuen molt concurregudes.

A la Sala Reus se donaré avuy es-collides sessions de cine.

Tarda y nit se projectaràn hermoses pelícolels Pathé.

Aahir sparegué un setmanari titulat «La Ven del Camp» que's diu català y

que, segons afirma en sa presentació es portaveu de les forces regionalistes d'aquesta ciutat.

Agraïm per la part que's toca lo salut que endressa a la premsa, y li desitgem molts anys de vida, ab tot y dirigirnos en son primer nombre una alsió més que descorats, ofensiva, que procurarem contestar com se mereix.

Rafel Morató Esteve

VETERINARI

Clinica: Arraval baix de Jesús, 10.

Domicili: > > > 19,20

Se diu que una important companyia alemanya's proposa construir un canal de reg que creuarà la comarca de Mora d'Ebre.

Ab molt d'entusiasme se celebrà ahir a la tarda l'Assamblea constitutiva de la Juventut Nacionalista Republicana.

Després de la discussió y aprovació del Reglament se discutiren altres assumptes, y tot seguit se verificà l'elecció del Consell Directiu, essent elegits per aclamació los senyors següents:
President, Anton Batlle Rossich; vicepresident, Esteve Masagüé Boada; tresorer, Josep Borrás Masagüé; secretari primer, Anton Terrafeta y de Barberà; id. segon, Manuel Domingo Subirats; vocals, Josep Baró Gras, Ildefons Cavallé Badia, Anton Aldomà Masallas y Pau Tost Sanromà.

VERMOUTH demaneulo en totes parts sech y dols MAYNER Y PLA.

Lo pouer Anselm Carpi Alen, ocupat en netejar un pou negre, caigué al fons del mateix, causantse varies contusions de pronòstic reservat.

Desde'l dia 10 del corrent lo Doctor A. Tort Nicolau, metge especialista en Parts y enfermetats de la dona, ex-quefe clínic de la Maternitat y Inclusa de Madrid, visitarà en son Nou Consultori Arraval de Sant Pere, 45, principal. De 5 a 9.—Consulta en son domicili, Plaça de Prim, 6, segon, de 11 a 12 y de 3 a 5.—Telèfon 78.

La dipositària provincial anuncia, del 10 al 30 del corrent mes, lo pago de les pensions del quart trimestre a les dides externes de la Casa provincial de Beneficència.

Eduard Recasens Corredor de Comers colegiat.—Intervenció de tota classe d'operacions als Banchs de la localitat.—Compra-venda de paper exterior.—Operacions de banca y borsa. Arraval de Santa Agnès, 55. Telèfon 108

SECCIO OFICIAL

Centre de Lectura

Orfeó del Centre de Lectura.—Secció de Música

Se convoca a tots los senyors socis orfeonistes y protectors, a la reunió general que tindrà lloc demà dilluns, dia 6 del corrent, a les 5 de la tarda, pera elegir lo Consell directiu y discutir y aprovar los estatuts y reglament interiors.

Reus 5 Janer

